

# יום טוב פסח

חזוק ופצות פיצד לזכות  
ליום טוב פסח שמח ונעים

## באהבה ובנעימות

כשמיניסים את חג הפסח הקדוש - צריכים לעשות את זה באהבה ובנעימות, שהילדים יאהבו את זה; כי אם הילדים מקבלים את המצוות במתח ובעצבים - זה גורם להרחיק אותם מהיהדות.

כל מה שאתה עושה; כל המנהגים, הכל הכל - שיעשה בנעימות ובשמחה, ליל הסדר, ההגדה, כל שכן ההכנה לפסח, לנקות את החמץ, ההכשרה, בדיקת חמץ וכו'; שיעשה הכל בנעימות ובטעם, שהילדים יחכו לזה, שהם יצפו וישאלו: 'מתי כבר מגיע פסח? מתי הולכים להכשיר? מתי יהיה ליל הסדר', כי אם לא הילדים בורחים, הם לא רוצים לשמוע מהיהדות רחמנא לצלן.

הנסיגות הם גדולים מאד, צד הטומאה אורב מאד על הנער, הם מעמידים פנים שיש להם אהבה, הם באים בפרצוף שאצלם יש חם ורגש, והנער נמשך אליהם השם ירחם; אנחנו צריכים להתאמץ מאד שהבית יהיה חם, שהילדים יראו משפחה יפה, שהילדים יראו שההורים חיים בשלום; כך הם אף פעם לא יעזבו את הבית, הם ילכו בדרך של ההורים.

## רק בתפלה

צריכים לבקש הרבה מהשם יתברך: "רבונו של עולם תעזר לי שלא אכשל באכילת חמץ, שאהיה שמור ממשוה חמץ", כי רק בתפלה אפשר לזכות לזה, ואם נדמה שאני יכול להזהר בעצמי ולא מתפללים - עלולים חס ושלום להפשל. כפי שהבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו אמר לתלמידו רבי דוד ממיקוליב זכרוננו לברכה, אחרי שהוא נסע לעשות יין לבעל שם טוב, הוא עשה את זה עם כל החומרות, עם כל הפגנות, ובדרך הביתה עצרו אותו בגבול, והשומר פתח את היין והפך את זה לזין נסך.

הוא נשבר מאד בקרבו למה זה קרה, הוא שאל את רבו הבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו: "איך יכול להיות שאחרי כל כך הרבה מאמצים ואחרי שהשקעתי בעבודה כל כך הרבה עמל ויגיעה - שכן יקרה?" שאל אותו הבעל שם טוב הקדוש: "בקשת מהשם יתברך שתצליח?" הוא ענה לבעל שם טוב הקדוש שהוא באמת שכח לגמרי לבקש מהשם יתברך.

תבקש מהשם יתברך שתזכה להיות בשמחה בחג ושתנצל ממשהו חמץ, תבקש: "רבונו של עולם תעזר לי שאזכה לקבל את החג הקדוש בשמחה ובטוב לבב, שאזכה להיות שמור ולא אכשל במשהו חמץ. שאשמח כל החג, תעזר לי השם שאהיה שמח ומרצה. תעזר לי שלא אריב עם אף אחד, שאהיה באמונה ותמיד אזכור שאתה אתי, עמי ואצלי".

## לשמוח עם המצוה בעצמה

עכשו בפסח כשמקימים את כל המצוות של לנקות את החמץ, ואוכלים את המצה הקדושה, כל אחד עושה את זה עם המנהגים הטובים שלו, אסור לשפך מהעקר, לשמוח עם המצוה בעצמה. לפעמים יכול לקרות שעל ידי שעסוקים כל כך בכל ההדורים והחומרות - עלולים לשפך מעצם זה שזוכים לקיים את המצוות של השם יתברך, תזהר מלהפגס לחכמות מטפשות, לא צריכים חכמות, לא צריכים יותר מלעבד את השם בתמימות ובפשיטות, אין גדול יותר מלעבד את השם בתמימות ופשיטות. רבנו י"ל אומר (שיחות הר"ן, סימן רלח), שלא צריכים חכמות כשמקיים את המצוות, הלוואי שנזכה לקיים את כל מה שהקדוש ברוך הוא אומר בתורה בפשיטות, כי עיקר היהדות הוא תמימות ופשיטות, לשמוח עם התורה והמצוות.

כשאמה אוכל את המצה ואמה שותה את ארבעת הכוסות תחשוב: 'אה, תענוג, אני עושה את רצון השם'; הפונה הזו גבוהה

## בבית ההורים

כשהולכים אל ההורים לסדרים או לסעודות, או כשיש את הזכות להכניס את ההורים לבית צריכים להזהר מאד לכבד ולשמח אותם, ואם החומרות של פסח יפגעו בכבוד ההורים - צריכים לדבר עם מורה הנראה או רב איך לנהל, כי חומרות ומנהגים לא יכולים לדחות את כיבוד אב ואם שזו מצוה דאורייתא.

ידוע הספור, שהרב הקדוש מבעלזא השר שלום זכותו גנן עלינו היה נזהר מאד בכבוד אמו, פעם בפסח, כשהוא אכל מאותה צלחת ביחד עם אמו היא הטבילה את המצה במרק, והצדיק הקדוש המשיך לאכול מהמרק, כולם התפללו: 'איך זה יכול להיות, הבעל שם טוב הקדוש זכותו גנן עלינו הרי הקפיד לא לאכול שרויה; שהמצה לא תגע במים, והרבי הרי מקפיד לא לאכל שרויה?!' אמר השר שלום הקדוש: "לא לאכול שרויה זהו מנהג טוב ואנחנו צריכים לשמור עליו, אבל המצה של כיבוד אם יותר קדושה, זה כתוב בתורה הקדושה, שצריכים מאד לכבד אמה".

## מצה מרפאת

כשאמה אוכל את המצה תבקש מהשם יתברך שתזכה להתרפא מכל המחלות ושתזכה לאמונה ברורה ומזככת. הזוהר הקדוש אומר (פרשת בא, מא.): "מיכלא דמהימנותא", המצה היא אמונה, עוד אומר הזוהר (פרשת תצוה, קפג): שהמצה היא: "מיכלא דאסנוותא", רפואה; מצה מרפאת, ומצה מביאה אמונה.

אמונה מרפאת, אמונה מרפאת גם פיזית וגם נפשית; מי שמכניס בתוכו אמונה, הוא יודע שהשם יתברך מנהל הכל, הקדוש ברוך הוא עושה הכל, הוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים - מזה מסתלקים כל הפחדים, כל הלחצים, נרפאים. כי רבנו אומר (לקוטי מוהר"ן חלק ב, סימן ה), יש אנשים שיש להם מחלות שונות והם סובלים יסורים נוראים רק כי אין להם אמונה; וכשאוכלים את המצה הקדושה, מאמינים בהשם יתברך - מזה נרפאים.

## ליל הסדר

בפסח בליל הסדר תשמח שאמה זוכה עוד שנה לקיים את המצוות של לספר ספור יציאת מצרים, לומר את ההגדה, לאכול מצה ומרור ולשתות ד' כוסות, כתוב מהצדיקים הקדושים, שקוראים לליל פסח 'ליל הסדר' כי: "איך שמתנהגים בליל הסדר - כך יתנהגו כל השנה".

מכל הכוונות, אין גבוה יותר מלקיים את המצוות בתמימות. פעם רבנו אמר: "אני מקנא ביהודי ר' יוסקא"; בעיר ברסלב היה יהודי פשוט, הוא לא ידע הרבה, אבל היתה לו תמימות חזקה ואמונה חזקה, הוא היה מתפלל הרבה, אומר הרבה תחנונות ובקשות, בלי חכמות, הוא אמר הרבה תהלים; רבנו אמר שהוא מקנא ביהודי שכזה, כי עיקר היהדות הוא לעבוד את השם בתמימות ופשיטות.

## חינוך הילדים

פסח הוא זמן של חנוך הילדים, הכל בליל הסדר סובב סביב הילדים, כל מה שאנחנו עושים בליל הסדר מסתובב סביב הילדים; שהם ישאלו קשיות ושיוכלו לספר להם את ספור יציאת מצרים.

פסח הוא זמן שהאבא מדבר עם הילדים על אמונה, החל מליל הסדר שהאבא צריך לספר לילדים שיש השם שברא את העולם והוא מנהל את העולם, אף אחד לא יכול לעשות כלום; אף אחד לא יכול להרע ואף אחד לא יכול להיטיב, הכל זה השם יתברך, הוא מנהל הכל, הוא עושה הכל ופועל הכל.

צדיקים אומרים, שנותנים מן השמים כוחות גדולים לכל אחד שיוכל לדבר אל הילדים שלו על אמונה, וכשמנצלים את ליל הסדר כדי למסר את האמונה - נשארים אחר כך לכל השנה עם הכח שיוכלו למסר לדורות את האמונה בהשם.

לא צריכים רעיונות עמוקים ומשלים דרמטיים, לא צריכים יותר מלהגיד את האמת הטהורה, שהקדוש ברוך הוא הוא הכל, דומם צומח חי מדבר, הכל לכל זה הוא, הוא ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדיו, ובכל תנועה ותנועה הוא מסתתר.

אבקש ממך אחי יקירי אהובי חמדת לבבי, תנצל את ליל הסדר לדבר עם הילדים שלך על אמונה, תחדיר בהם שמה שהם רק צריכים בתייהם שיפנו רק אל השם יתברך, ויבטחו רק בו. תדבר עם הילדים שלך על הטפשות של לסמך על בשר ודם, הפסוק אומר (נרמיהו יז, ה): "ארור הגבר אשר יבטח באדם, וישם בשר זרעו, ומן ה' יסור לבו", רחמנות על מי שסומך על אנשים. "והיה כערער בערבה, ולא יראה כי יבוא טוב", הוא יהיה כמו עוף בודד במדבר, כי כשסומכים על אנשים אין כלום, האדם מוצא את עצמו אחר כך לבד ובודד, "ברוך הגבר אשר יבטח בה', והיה ה' מבטחו", אשרי האדם שבוטח בהשם יתברך, אזי הקדוש ברוך הוא יעזר לו.

אחי היקר, הזוהר הקדוש אומר (פרשת בא, מ:), בליל פסח, בליל הסדר - יורד הקדוש ברוך הוא כביכול עם כל הפמליא של מעלה להסתפל איך בני ישראל עורכים את ליל הסדר; תראה שיהיו עדינים וקדושים, שבנותיהם וכלותיהם יהיו לבושות בצניעות פי רק כשעדינים, מתלבשים בעדינות ומתנהגים בעדינות - יש השראת השכינה, ויש את כל הברכות.

כמו כן תזהר מפעם ומחלקת, כי דוקא בלילה כל כך קדוש מעמידים לאדם נסיון עם פעם וכו', שהוא יתגזר, וכך הוא יאבד את הזמן הקדוש. כי כל פעם שמגיע יום קדוש, שבת או חג, ובני ישראל מתנהגים בכזו קדושה המלאכים מתמלאים בקנאה והם מחפשים איך הם יכולים להרגיז שיכעסו ויירבו, על כן תזהר מאוד מלהכנס לכעס, תבקש מהשם יתברך: "רבונו של עולם תעזר לי שלא אתגזר על המשפחה שלי, שלא אצעק על הילדים, שמור עלי מקנאת המלאכים. רבונו של עולם, כל פעם שמגיע חג אני נכנס למתח ואני מרגיש שהמרה שחורה מתגברת עלי, פבוי אצלי האור של החג ואני לא מרגיש שום טעם בחג, אנא תציל אותי מפעם, תציל אותי ממחלקת".

## ו נ צ ע ק!

בפסח בליל הסדר תאמר את ההגדה בקול רם בחיות, תאר לעצמך שכל הבית שלך מלא במלאכים, והקדוש ברוך הוא ביחד אתם מקשיבים איך אתה אומר את ההגדה ואיך אתה מספר את הנסים של יציאת מצרים. אל תדבר אף מילה בשלחן הסדר שהיא לא מההגדה ומספור יציאת מצרים, זה זמן מאוד קדוש, אפשר לפעל ישועות גדולות, אפשר לפעל שידוכים וילדים, ובעקבות לזכות להיות יהודי כשר, לזכות למח טהור ועינים טהורות.

במלים: "ונצעק אל ה'" - תצעק אל השם יתברך: "רבונו של עולם תן לי את השידוך שלי, רבונו של עולם תעשה לי נס, אני רוצה לצאת ממצרים, אני רוצה להתחתן", וכך גם אפשר לפעל ילדים, שהבעל והאשה שניהם יצעקו ויכפו אל השם יתברך: "ונצעק אל ה'", תצעק: "רבונו של עולם תן לי ילדים, תן לי ילדים בריאים, ילדים כשרים", כי הבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו אמר שיצעקו ב'ונצעק' עד שנושעים.

כמו כן כשיש ילדים שעזבו את הדרך, הם תעו לדאבוננו - אפשר בפסח בליל הסדר לפעל שהם יקבלו הרהור תשובה ויחזרו אל דרך התורה; "ושיאנו יודע לשאול, את פתח לו", מפרשים צדיקים, מבקשים מהשם יתברך שכל אלו שלא יודעים איך לבקש ואיך לחזור - 'את פתח לו' אתה רבונו של עולם תחזיר אותם.

העקר אבקש ממך אחי האהוב והיקר, אל תרפה, אל תתיאש, היהודים בינם סוף היו בצרה יותר גדולה ממך, לא היתה להם שום דרך, ובזכות האמונה שהם האמינו בהשם יתברך ובזכות שהם האמינו במשה רבנו - הקדוש ברוך הוא קרע להם את הים, וכך גם יהיה אצלך, הים יקרע לך ופתאום אתה תושע, רק אל תתיאש; תחזיק מעמד עם אמונה בהשם יתברך ותסמוך עליו לגמרי.

## בפסח לא מתערכים

בפסח לא מתערכים עם אף אחד, אוכלים רק בבית, או אצל ההורים, או אצל הסבים.

בפסח יורדת כזו קדושה, פסח מלמד אותנו לא להתעסק עם אחרים, שנחפש בתוכנו נקודות טובות, שלא נחקה אחרים, ולא נשפיל את עצמנו על ידי אחרים; על ידי שרואים שאחרים מצליחים, אחרים עובדים את השם ופושטתכלים על עצמנו רואים כמה אנחנו רחוקים.

מזהרנ"ת אומר (לקוטי הלכות פסח ט, כב), בדיוק כמו שהאדם צריך להתחזק לא להתפעל מאנשים רעים שלועגים ממנו כשהוא עובד את השם, צריכים להיות חזקים מאוד לא להשבר, כך גם ועוד הרבה יותר צריכים להיות מאוד חזקים בתוכנו לא להשבר מהחברים הכשרים, כשרואים איך הם מתעלים ומצליחים בעבודת השם, ואנו עדיין לא זוכים לעשות מה שהם עושים וכו'; את זה אנחנו לומדים בפסח, לא מתערכים עם אף אחד, כדי שלא להשבר מאחרים.

חיוזק אפשר לקחת מאחרים, אפשר ללמוד מאחרים כדי לראות איך הם מתחזקים בעבודת השם שלהם, אבל לא כדי לחקות את זה, אי אפשר לחקות אחרים, וזה לא מענין לחקות אחרים.

## הנזהר ממשוה חמץ

אם אנחנו זוכים לאכול את המצה הקדושה ואנחנו זוכים לבצר את החמץ אנחנו צריכים לשמוח מאוד, כל השנה אנחנו צריכים להחיות את נפשנו בזה שזכינו לא לאכול חמץ וזכינו לאכול את המצה הקדושה, וכשנשמוח עם המצה נהיה שמורים כל השנה מכל רע, כי האר"ל הקדוש אומר (הובא בבאר היטב אורח חיים סימן תמו, סעיף קטן א): "הנזהר ממשוה חמץ מובטח שלא יחטא כל השנה", כולם שואלים, מה הפרוש שכן נכשלים בעבודת?

מוֹהֲרָא"ש אומר, הפרוש הוא, שמי שנוהר ממשהו חמץ בפסח והוא שמח בו, הוא חי עם זה שהוא לא אוכל חמץ - הוא יהיה כל השנה שמור מעבירות, שמחת המצוה תשמור עליו.

להיות בשמחה זו עבודה קשה מאד. רבנו ז"ל אומר (שיחות הר"ן, סימן ט): "לזכות לשמחה זה קשה וכבד להאדם לזכות לזה יותר משאר כל העבודות", היצר הרע מפחד משמחה כי שמחה שורפת אותו, אין לו שליטה על אדם שמח, הקדוש ברוך הוא שומר על האדם ששמח שהוא לא יפול בפגם הברית (לקוטי מוהר"ן חלק א, סימן קסט).

איך אפשר לזכות לשמחה? הדרך היחידה לזכות לשמחה היא על ידי תפילה, על ידי שמבקשים מהשם יתברך: "רבנו של עולם תעזר לי שאזכה להיות תמיד בשמחה, שאשמח שאני יהודי, שאשמח שאני לא גוי, תעזר לי השם שאצא מהדפאון שלי, תסלק ממני את העצבות והמרה שחורה שלי, תעזר לי שאהיה כל כך בשמחה עד שאשמח אנשים אחרים וכל אחד מסביבי יהיה בשמחה.

רבנו של עולם, תעזר לי שתמיד אצבור שאמה מנהל את העולם בהשגחה פרטית. שתהיה לי אמונה ברורה ומזוככת, שלא אשפח ממך לרגע אחד, שלא אחניף לאף אחד ולא אפחד מאף אחד; בזכות כל הצדיקים שמסרו את נפשם למענה, אמן".

## לשתף הילדים

כשאתה בודק את החמץ תעשה את זה עם הילדים שלך, אפילו עם הילדים הקטנטנים. גם בשרפת חמץ, ובאפיית המצות בערב פסח קח אתך את הילדים שלך; כי כל דבר שעושים עם הילדים, משתפים אותם בו, הם שתפים להכנות למצוה - זה נכנס להם לעצמות, וכשהם יתבגרו - הם גם יקימו את כל המצוות.

קח אתך את הבחורים שלך ואת בנות הגדולים כשאתה הולך למכור את החמץ אצל הרב, שהם יראו איך מכופפים את הראש ושואלים מורה הוראה איך לנהג, תן להם לראות שיהודי - כמה שהוא חכם - הוא צריך רב, מורה הוראה, כך הם גם ילכו אחרי התנונה לשאול את השאלות שלהם, הם יתנהגו ביראת שמים.

תמכר את החמץ אצל המורה הוראה שאותו אתה שואל כל השנה את השאלות ואת הספקות שלך, ותראה לתת למורה הוראה משהו לכבוד החג, כל השנה משתמשים במורה הוראה,

הוא עובד שלא על מנת לקבל פרס, מפריעים לו בכל הזמנים, עכשו תפיר לו טובה. תן לילדיך לראות איך מכבדים תלמיד חכם, יהודי ירא שמים. חכמינו זכרונם לברכה אומרים (שבת כג:) מי שאוהב תלמידי חכמים יזכה לבנים תלמידי חכמים, ומי שמכבד תלמידי חכמים יזכה לחתנים תלמידי חכמים; כי כשאדם מעריך תלמיד חכם והוא מדבר יפה על תלמידי חכמים - בניו ירצו להיות תלמידי חכמים, והבנות גם ירצו בעלים תלמידי חכמים, וחס ושלום כשהילדים שומעים יומם ולילה שלוועגים על כל תלמידי החכמים - למה אפשר לצפות שהם יגדלו...

## פה סח

פסח' אותיות 'פה סח', הפה משוחח עם השם יתברך, עד פסח היו במצרים אצל פרעה, פרעה' אותיות 'פה רע', פה מלכלך רחמנא לצלן, וכשמגיע פסח זוכים להשתמש בפה לתורה ולתפלה.

עכשו בפסח תתחדש עם הפה סח, לשוחח ולהשיח את הלב להשם יתברך, תספר להשם יתברך כל מה שמנח לך על הלב, כמה אתה רוצה להיות יהודי כשר, כמה אתה רוצה להתפלל וללמוד, והיצר הרע שולח לך בכל יום הפרעות אחרות. הדבור אל השם יתברך מביא לדבקות בהשם חזקה, נהיים כביכול אחד עם השם יתברך, זה מדביק את האדם אל השם יתברך ומביא אותו לדרגות גדולות.

במקום לשוחח עם אנשים, במקום לבלות ולשרף את הזמן - תשתמש בפה שלך, בפה-סח - אל השם יתברך. תחלק את הדבור אל השם יתברך לשלוש; תתחיל בתורה והודאה, תודה ותהלל אותו על החסדים שהוא עושה אתך, ואחר כך תתודה אליו, תספר לו כל מה שעשית היום שהוא נגד רצונו, ותחזור בתשובה, ושלישית - תבקש מהשם יתברך שירחם עליך ויקרב אותך אליו.

אחי היקר קח את העצה הזו, תחפש מקום שקט שאף אחד לא נמצא ושם תדבר עם השם יתברך מחלק לשלוש; להודות, להתודות ולבקש על העתיד; אתה לא יכול לתאר לעצמך לאיזה דרגות גבוהות זה יביא אותך, אתה תהיה מסבב עם השם יתברך, ותזרח עליך ערכות נעימות וידידות חיות אלקותו יתברך.